

УДК 378.811.581'38

DOI: <http://doi.org/10.32589/1817-8510.2025.2.346935>

Шевченко Катерина Валеріївна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри китайської філології,

Київський національний лінгвістичний університет

ORCID iD: [0000-0002-2451-6357](https://orcid.org/0000-0002-2451-6357)

18katerina.v.sh2503@gmail.com

ДОТРИМАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ ЩАСТЯ В ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ПЕРЕКЛАДАЧІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ

Стаття присвячена проблемі концепції менеджменту щастя в підготовці студентів-перекладачів китайської мови початкового рівня, основним ідеям концепції та особливостям застосування їх на заняттях китайської мови в Китайській народній республіці (КНР). Акцентовано на перевагах дотримання провідних ідей досвіду китайських викладачів та педагогів-дослідників КНР, що готують перекладачів, у випрацюванні стратегії підготовки перекладачів китайської мови в українських університетах. Докладно описано методи навчання перекладу китайської мови на початкових етапах навчання в рамках концепції менеджменту щастя, наведено приклади методів із практичним описом, а також докладно проаналізовано вплив на розвиток лексичної, граматичної, стилістичної та перекладацької компетентностей у студентів перших та других курсів університету, що вивчають китайську мову. Спираючись на особистий досвід викладання китайської мови майбутнім перекладачам, автор створив рекомендації щодо практичного застосування прогресивних ідей концепції менеджменту щастя в процесі підготовки студентів-перекладачів, що вивчають китайську мову на початковому етапі. Розкрито специфіку практичної підготовки бакалаврів-китаєзнавців у вітчизняних університетах. Показано, що теоретичний і практичний складники підготовки мають бути чітко збалансовані. Доведено, що індивідуальні роботи, зазвичай перекладацького характеру, дозволяють студентам-китаєзнавцям зануритися в реальні умови роботи перекладача, розвинути власні лексичні та граматичні знання, вміння та навички, а також стилістичну та перекладацьку компетентності. Запропоновано докладний аналіз способів розвитку стилістичної компетентності майбутніх перекладачів у системі професійної компетентності. На прикладах із особистої практики викладання розкрито сутність та важливість розвитку стилістичної компетентності від самого початку вивчення мови. Наведено приклади індивідуальних та групових завдань для студентів-початківців, що вивчають китайську мову в рамках концепції менеджменту щастя, що розвивають стилістичну мовну та перекладацьку компетентність як невід'ємну частину професійної. Описано роль викладача як ключового учасника процесу підготовки майбутніх перекладачів китайської мови в організації навчального процесу, способи розвитку його професійних навичок та впевненості.

Ключові слова: концепція менеджменту щастя; стилістична компетентність; китайська мова; підготовка перекладачів; майбутні філологи; перекладацька компетентність; стилістичні фігури; стилістичні прийоми; літературно-художній стиль; науковий стиль; офіційно діловий стиль; функціональні стилі мовлення.

Shevchenko, Kateryna,

Candidate of Pedagogical Sciences

Associate professor of Chinese Philology Department

Kyiv National Linguistic University

ORCID iD: [0000-0002-2451-6357](https://orcid.org/0000-0002-2451-6357)

18katerina.v.sh2503@gmail.com

THE CONCEPTION OF HAPPINESS MANAGEMENT IN TRAINING OF BEGINNER-LEVEL TRANSLATOR STUDENTS OF THE CHINESE LANGUAGE

The article is devoted to the problem of the conception of happiness management in the training of students who master the Chinese language at the beginner level. The main ideas of the concept and the peculiarities of their use in the Chinese language classes organization are considered, and the advantages of the leading ideas of Chinese teachers and educational researchers, who train translators of Chinese in developing a strategy for training Chinese translators in Ukrainian universities are characterized. Methods of teaching Chinese translation at the beginner level within the main ideas of the concept of happiness management are described in detail, examples of methods with practical descriptions are given, and the impact on the development of lexical, grammatical, stylistic and translation competence in first and second-year students is analysed in detail. Based on personal experience in teaching Chinese to future translators, the author has developed recommendations for the practical application of progressive ideas from the concept of happiness management in the training of student translators studying Chinese at the beginner level. The specifics of the practical training of bachelor's degree students majoring in Chinese studies at Ukrainian universities are revealed. It is shown that the theoretical and practical components of training must be clearly balanced. Individual projects, usually such as translation works give students a chance to immerse into the real working conditions of a translator, develop their lexical and grammatical competence, skills and abilities, as well as stylistic and translation competence. A detailed analysis of ways to develop the stylistic competence of future translators in the system of professional competence is provided. Examples from personal teaching experience show the essence and importance of developing stylistic competence from the first days of language learning. Examples of individual and group tasks for beginner students studying Chinese within the concept of happiness management are given, ways of developing stylistic, language and translation competence as an integral part of professional competence are shown.

Keywords: Keywords: conception of happiness management; stylistic competence; Chinese language; translator training; future philologists; translator competence; stylistic figures; stylistic techniques; literary style; scientific style; formal business style; functional styles.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції підготовки висококваліфікованих, активних та всебічно розвинутих фахівців перекладу східних мов в Україні та світі викликають багато зацікавленості у науковців і практиків освітньої галузі як вітчизняних, так і зарубіжних. Цікавим є досвід освітян Китайської Народної Республіки, які останнім часом все більше уваги приділяють концепції менеджменту щастя в різних сферах соціального життя. Вища освіта як основа підготовки фахівців різних галузей, на наш погляд, потребує особливого розгляду у розрізі такої популярної в наш час концепції. В Україні така концепція ще не набула широкої популярності та наукового обґрунтування. За основу свого дослідження ми взяли студії китайських науковців стосовно менеджменту щастя в підготовці фахівців перекладу, тому що швидкий соціально-економічний розвиток КНР, на нашу думку, є однією з ознак вдалих реформ в освіті цієї країни. З міркувань сприяння розвитку вищої освіти України загалом та системи підготовки перекладачів східних мов зокрема, вважаємо актуальним докладно розглянути підходи до впровадження концепції менеджменту щастя в систему підготовки перекладачів та студентів лінгвістичних спеціальностей у КНР задля імплементації позитивних здобутків у систему підготовки фахівців перекладу китайської мови в Україні.

Зазначимо, що в Китаї ця концепція надзвичайно популярна з кінця 2000-х років, вона продовжує удосконалюватися і впроваджуватися в наш час та отримала позитивні відгуки від китайських і закордонних науковців-освітян. Варто наголосити, що співпраця КНР із закордонними університетами і розвинута система підготовки іноземних студентів з китайської мови також указує на важливість та доцільність такого дослідження.

Новизна нашого дослідження полягає у вперше систематично зробленому комплексному дослідженні концепції менеджменту щастя в підготовці майбутніх фахівців перекладу китайської мови в Україні та КНР, з порівняльним аспектом у підходах, на основі теоретичного аналізу автентичних китайських джерел двох країн з теми, а також на основі власного досвіду автора, викладача китайської мови в лінгвістичному університеті України, що готує фахівців з перекладу. Важливо також вказати на використання *емпіричного методу* – спостереження, опитування, бесіди з українськими студентами першого, другого курсу бакалаврського рівня освіти, спеціальності “Китайська мова і переклад, західноєвропейська мова”, а також *прогностичного* – для обґрунтування й випрацювання рекомендацій щодо імплементації конструктивних ідей китайського досвіду з метою вдосконалення підготовки перекладачів китайської мови в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ще давні філософи Греції наголошували, що тільки ща-

сливе життя насправді важливе і тільки щастя треба прагнути, а з розвитком сучасної психології позитивізму концепція менеджменту щастя набула особливого значення і привернула увагу видатних фахівців Китаю, України та світу. Китайський дослідник Пу Десян (2009) одним із перших освітян КНР порушив проблему концепції менеджменту щастя в освіті й наголошував, що ця концепція є основним механізмом застосування всіх розумових ресурсів досягнення максимального задоволення від різних видів діяльності особистості. Китайський науковець Хуан Вей-вей (Huan, 2016) наголошував, що людині, згідно з її природою, властиво досягати щастя та уникати проблем, отже, щастя – це мета всіх видів діяльності кожної особистості, у тому числі й у процесі оволодіння новими знаннями. Молодий китайський дослідник Тань Юнцзюнь у співавторстві з професором Ху Біченом у 2022 році опублікували наукову статтю, присвячену сучасній ситуації удосконалення системних підходів до підготовки студентів вищих навчальних закладів у рамках концепції менеджменту щастя (詹, 2024, р. 449). Науковець Лінь Сунхун наголошував на важливому значенні роботи викладача закладу вищої освіти в рамках цієї концепції, а також на тому, що не тільки студенти, а й викладачі мають працювати в максимально позитивній атмосфері, що значно впливатиме на емоційний стан та пізнавальні можливості здобувачів освіти (林, 2023). Науковці КНР також зазначають, що не тільки в навчанні, а й у процесі професійної діяльності фахівця будь-якої сфери має бути приділена увага гармонійній атмосфері, що сприятиме позитивному робочому процесу. В Україні науковці починають звертатися до концепції менеджменту щастя останнім часом. Уперше у вітчизняній педагогічній науці ми звернулися до неї у 2017 році під час роботи над дисертацією на здобуття ступеня кандидата педагогічних наук, де коротко описали сутність концепції в підготовці вчителів в КНР та Україні, а також зробили спробу випрацювати власний підхід до підготовки студентів педагогічних спеціальностей у рамках аналізованої концепції. У цій статті наша увага приділена підготовці фахівців-лінгвістів перекладознавчого спрямування, адже, незважаючи на деякі спільні моменти, в організації навчального процесу є й відмінності, на які треба звернути увагу.

Мета статті – проаналізувати роль концепції менеджменту щастя в підготовці студентів-перекладачів китайської мови початкового рівня в закладах вищої освіти КНР та Україні, виявити позитивні риси китайського досвіду та розробити методичні заходи імплементації конструктивних ідей китайського досвіду в систему підготовки фахівців перекладу китайської мови в Україні та ефективного розвитку необхідних компетентностей у майбутніх фахівців-китайців.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Загальне поняття концепції менеджменту щастя в освіті. У наш час у КНР при підготовці перекладачів важливим фактором є врахування особистісно-орієнтованих принципів навчання, підвищення рівня як професійної компетентності, так і психоемоційної стабільності й витривалості. Особливо це стосується перекладачів-синхроністів, що мають високий рівень емоційного навантаження й повинні досягти високого рівня концентрації уваги, у чому їм під час навчання мають допомагати викладачі китайської мови та професійно-орієнтованих перекладацьких дисциплін. Ефективна організація процесу підготовки перекладача китайської мови у вищому закладі освіти – складний системний процес, що відповідає всім сучасним загально-методичним принципам навчання, таким як: принцип науковості, посиленості, систематичності та міцності знань, а також суто принципам навчання іноземних мов. Вимог до фахівця з перекладу доволі багато: незалежно від того, яка робота буде пріоритетною – з перекладом письмових текстів чи усних – комунікативна компетентність має бути високо розвинута, починаючи з перших днів пізнавальної діяльності студента, що вивчає одну із найскладніших мов світу, китайську, з метою згодом працювати перекладачем. Крім вимог опанування мовною та мовленнєвою, стилістичною та перекладацькою компетентностями китайської мови на високому рівні майбутній фахівець має розвинути суб'єктну ініціативність, що є важливим у підготовці висококваліфікованого фахівця з перекладу. Саме тому перед викладачем, що готує таких фахівців, постають доволі складні завдання. По-перше, передати лінгвістичні знання, постійно розвивати навички та вміння фонетики, лексики, граматики, навчити студентів застосовувати ці мовні знання під час виконання різноманітних завдань мовленнєвої діяльності, а саме аудіювання: перевіряти розуміння аудіотексту, використовуючи різні завдання письмового та усного характеру; читання, китайська мова має ієрогліфічну писемність, що робить неможливим читання текстів без попереднього закріплення лексичних одиниць у пасивному та активному словнику; говоріння, застосовуються різні фонетичні вміння та знання, тонова система та наявність звуків, що не притаманні українській мові вимагають від викладача постійної концентрації під час ознайомлення студентів із новими звуками та інтонаційними моделями, а також постійного контролю над вимовою фонем з правильними тонами, що важливо через велику кількість омонімів у китайській мові, а також багатозначних слів. Під час говоріння студент застосовує активний словник, адже не можливо адекватно передати думку без оволодіння лексикою саме в активному словникові, вільно оперуючи нею. Граматичні вміння є не менш важливими в усіх ти-

пах мовленнєвої діяльності, які ми назвали раніше, але на письмі застосовуються ще глибше. По-друге, викладач має стабілізувати рівень стресу та підтримувати рівень мотивації студентів на високому рівні.

Особистий досвід викладача китайської мови, опитування студентів бакалаврів та магістрантів різних рівнів оволодіння китайською мовою та з різними результатами успішності показали, що аудіювання та письмо викликають у початківців найбільше стресу. Що вищий рівень, що більше розвинута комунікативна компетентність, то нижчий рівень стресу, але не можна стверджувати, що студенти старших курсів його не відчують зовсім, бо це також залежить від особистісних якостей кожного здобувача освіти. Ми обрали для дослідження саме початковий рівень підготовки майбутніх перекладачів тому, що вважаємо найголовнішим довести практичну цінність розуміння концепції менеджменту щастя в підготовці фахівців перекладу та важливості створення позитивної атмосфери на заняттях китайської мови із першого дня вивчення мови. Маємо наголосити, що навчання перекладу також починається із самого початку підготовки китайців. Викладачі мають пам'ятати, що відхід від авторитарності у викладанні і підготовці лінгвістів – це одна з головних основ урахування концепції менеджменту щастя, дружнє ставлення до студентів, не критик, а ввічливе виправлення помилок, навіть використання дотепних жартів може розслабити здобувача освіти, довести, що старання, практика, робота над помилками підвищить успішність, що неодмінно подарує позитивні емоції та стимулюватиме подальшу жагу до навчання та прогресу. Однак занадто м'яке ставлення до студентів може призвести до втрати мотивації через відсутність критики та виправлення помилок. Деякі викладачі неправильно розуміють сутність концепції та залишають контроль на розгляд студентів, вважаючи його зайвим саме на перших етапах вивчення мови, що також, на наш погляд, не є правильним, адже постійні заохочення розслабляють занадто сильно, іноді студенти навіть не роблять домашніх завдань та усних вправ, даних викладачем на самостійне опрацювання, бо відмінно робили такі завдання під керівництвом викладача під час заняття. Як наслідок студенти, які повільніше засвоюють матеріал, але плідно працюють самостійно, прогресують швидше.

Китайські дослідники та викладачі багато уваги приділяють вивченню людської природи. Найбільшу увагу китайські вчені приділяють аналізу факторів, яким люди приділяють найбільше уваги, адже результати аналізу дозволяють розробити рекомендації щодо підвищення рівня мотивації та ініціативи кожної людини в професійній діяльності, що сприятиме більш ефективному процесу підготовки майбутніх фахівців. Спираючись на твердження китайського науковця Хуан Вей-вей, що людині, згідно з її природою, властиво намагатися досягати щастя та макси-

мально уникати проблем, акцентуємо на важливості балансу. Найперший учитель, філософ, політичний діяч Давнього Китаю, Конфуцій, наголошував на важливості принципу “золотої середини” у навчанні та викладанні, що в жодному разі не суперечить концепції менеджменту щастя сучасності. Тобто, спираючись на психологічні потреби людини, які описав Хуан Вей-вей, та власні результати спостережень за здобувачами перекладацьких спеціальностей, які починають інтенсивно вивчати китайську мову на першому курсі університету, процес звикання, адаптації до незвичної складної системи мови проходить швидше, а успішність студентів значно підвищується в разі дотримання принципів концепції менеджменту щастя в освіті (Huan, 2016).

Проаналізувавши теоретичні джерела, назвемо такі принципи концепції менеджменту щастя. По-перше, досягти таких умов навчання та виховання, за яких людина відчуває себе щасливою. У підготовці перекладачів ця концепція відіграє важливу роль, адже такі умови організації навчального процесу даруватимуть позитивні емоції та щастя й упевненість у своїх навичках, поліпшення психоемоційного стану, що сприятиме підвищенню рівня ініціативи і в подальшому житті не буде проблем спілкування з носіями на побутовому та професійному рівні, що робить процес навчання більш орієнтованим на практику комунікації, без страху помилитись, оскільки усвідомлення того, що професійна діяльність та навчання можуть дарувати радість, заохочує до активного професійного розвитку, стимулює інтерес швидше опрацьовувати матеріал й активно співпрацювати з викладачем та іншими студентами, виконуючи різні завдання. По-друге, інноваційна концепція менеджменту щастя ґрунтується не тільки на радості від перемог та нагород, а й на бажаннях людини, інстинктах та на почутті власної гідності. Ця концепція фокусується на індивідуальному, груповому та організаційному рівнях розвитку. Отже, викладач має створити позитивне навчальне середовище, підбадьорювати студентів, у разі виникнення суперечок між учасниками освітнього процесу допомагати їм розв’язати конфлікт швидко та раціонально. Слід зазначити, що саме конфлікти можуть порушити довіру між студентами та навіть довіру до викладача, яка є основою досліджуваної концепції.

Китайський дослідник Пу Десян вважає, що ця концепція є основним механізмом застосування всіх розумових ресурсів для досягнення максимального задоволення від різних видів діяльності особистості. Основний зміст концепції менеджменту щастя складається з поваги до суб’єкта та об’єкта; використання особистісно-орієнтованих принципів у розвитку особистих компетенцій та підвищення ініціативності особистості, посилення її цінності та самооцінки; об’єднання власних та організаційних цілей та опти-

мізація використання ресурсів для створення більш вагомої соціальної значущості (Pu, 2009, 56).

Останнім часом у Китаї зроблено багато для подолання проблеми нерівномірного соціально-економічного розвитку центральних та віддалених районів, у зв’язку з чим підвищено вимоги до викладачів вищих педагогічних навчальних закладів віддалених районів, адже у минулому професійний рівень та конкурентоспроможність педагогів віддалених провінцій був значно нижчий, ніж у центральних районах. Згідно з концепцією менеджменту щастя, китайські дослідники приділяють багато уваги стосункам викладач-студент, оцінюють здатність студентів до самостійного наукового пошуку, що на думку китайських педагогів-дослідників, є одним з найважливіших факторів у професійному становленні майбутніх фахівців. Крім того, університети повинні зменшити набір у групи, адже чим менша група, тим кращий емоційний контакт з викладачем; якщо між студентом та викладачем встановлюються довірливі стосунки, студент більш зацікавлений у навчанні, що також є кроком на шляху до професійного розвитку. Викладач повинен уникати ставлення до студентів-педагогів, як до учнів молодшої школи, китайські дослідники наголошують, на тому, що студенти педагогічних закладів КНР вже втомилися від такого ставлення та потребують того, щоб викладач усвідомлював, що студент педагогічного університету – доросла людина, яка усвідомлює важливість своєї майбутньої професії. Тобто, згідно з цією інноваційною концепцією, позитивні стосунки викладача і студента є вкрай важливими в становленні майбутнього професіонала, сприяють зацікавленості майбутнього вчителя в професійному розвитку та підвищують його ініціативність.

Видатні китайські педагоги вважають, що студент педагогічного закладу, який усвідомлює важливість професії вчителя, її сутність, зацікавлений у майбутній професії, вірить, що професія вчителя підходить йому та пишається тим, що в майбутньому буде працювати вчителем, досягне значних результатів. Відчуття самоєфективності породжує почуття відповідальності, тільки так студент буде справді вмотивований до навчання, а це буде приносити йому радість та задоволення.

Згідно з інноваційною концепцією менеджменту щастя, метою всіх видів діяльності людини є щастя. І саме тому тільки підготовка фахівців-китаєзнавців, учителів та перекладачів, які справді отримують задоволення від своєї діяльності, сприятиме розвитку освіти.

Потрібно десять років, щоб виростити дерево, але сотні, щоб виховати людину. Освіта – це справа, що передається з покоління в покоління, це тривалий процес від посіву до цвітіння, а потім плодів, коли навчання і виховання досягають найкращих результатів

(Huan, 2016). Концепція менеджменту щастя, заснована на теорії щасливої людини має важливу роль у підготовці висококваліфікованих майбутніх учителів, яка дозволяє створити гармонійну та щасливу атмосферу для підготовки педагогів у педагогічних закладах КНР та заохочує їх до постійного професійного розвитку.

Важливо, що при підготовці перекладачів, згідно з цією концепцією, крім переходу до більш демократичного стилю викладання, сам викладач, що організовує підготовку фахівців, має також отримувати задоволення від викладання. Багато сучасних допоміжних засобів навчання, які постійно розвиваються, допомагають це реалізовувати. Наявність готових розробок до занять китайської мови, створених науково-педагогічними працівниками Пекінського лінгвістичного університету та інших ЗВО Китаю – флагманів підготовки перекладачів у форматі презентацій за рівнями, доступ до автентичних аудіо-, відеоматеріалів китайською мовою дозволяють й українському викладачеві китайської мови відступити від чіткої побудови занять тільки за підручниками та посібниками, а також використовувати відео навчального характеру, записані носіями, які можна використовувати із перших занять, поступово привчає студентів-інофонів, які перебувають поза китайськомовним середовищем і вивчають мову в Україні, постійно поліпшувати слухові навички, навички вимови, стилістичні знання, а також навички перекладу. Наш досвід викладання також показує, що володіння стилістичною та соціокультурною компетентностями істотно допомагає викладачеві організувати навчально-пізнавальний процес ефективно. Навчаючи перекладу, пам'ятаймо, що особистий досвід перекладу в галузі різних стилів та дискурсів значно допомагає чітко й логічно побудувати структуру заняття із китайської мови на всіх рівнях – від початкового до високого. Науковий потенціал викладача, його результати досліджень у галузі методики навчання, педагогіки вищої школи, психології та лінгвістики, особливо в сфері китаєзнавства, дозволяє чіткіше описати певну проблему лексикології, граматики та стилістики китайської мови, показати більше прикладів застосування тих чи тих знань на реальному автентичному китайськомовному матеріалі, використовуючи метод синхронії та діахронії, наголосити на змінах у лексичному, граматичному та стилістичному фонді китайської мови від давнини до сучасності, метод концептуалізації дозволяє фахівцеві не тільки дослідити значення концептів та понять у китайській картині світу, а й значно розвинути лексичну та стилістичні компетентності: лексичну через розширення словникового запасу, вивчення слів, мовних засобів, що вербалізують ядро концептів, а також синонімів, що формують семантичне поле концепту; стилістичну, або стильову, саме через дослідження певного стилю або дискурсу більш докладно, щоб виокремити значення концептів саме на конкретно-

му матеріалі китайськомовного тексту різних функціональних стилів. Слід зазначити, що стилістична компетентність майбутніх перекладачів надзвичайно важлива, адже розуміння основних ознак, особливостей п'яти ґрунтовних функціональних стилів та їхніх підстилів, або жанрів, китайської мови як вихідної мови на лексичному, граматичному, синтаксичному та стилістичному рівнях є важливим фактором адекватного та еквівалентного перекладу засобами української мови як мови перекладу.

Результати дослідження. Роботу з формування, розвитку та вдосконалення стилістичної компетентності треба з перших занять з китайської мови: починати з розбору нової лексики, поступово вводити синоніми та пояснювати контекст уживання згідно з розмовним, більш спрямованим на усну комунікацію стилем і продовжувати офіційною лексикою, що притаманна і усній і письмовій комунікації, конкретно використовуючи контекстуальний метод, щоб підтвердити роз'яснення. Наприклад, перший курс вивчає слова 需要 *xūyào* 'треба, потрібно, необхідно', що більше вказує на персональну потребу і найчастіше використовується в розмовному стилі, але також трапляється в діловому дискурсі як мовний засіб позначити потреби сторін перемовин, 要 *yào*, що є синонімом 需要 *xūyào*, вважається більш простим його аналогом, який перекладається як 'треба', а в деяких контекстах як 'бажати', а також більш офіційний аналог 必须 *bìxū* 'треба, необхідно', вказує на те що потрібно зробити через якісь причини, але вже часто є атрибутом текстів наукового стилю.

Ще одну пораду китайських педагогів-дослідників використовувати жарти, наводити приклади з життя під час пояснення нового матеріалу, ми активно застосовуємо впродовж останніх 10 років професійної діяльності. Результати опитувань студентів від 17 до 22 років, що починають вчити китайську мову і планують працювати в галузі письмового та усного перекладу, показали 100-відсоткове задоволення такою стратегією організації навчальних занять. Оцінка особистого стану після занять китайської мови, організованих згідно з особливостями концепції менеджменту щастя також показали, що в студентів швидше і якісніше формуються необхідні для перекладача компетентності, а саме: мовна, мовленнєва, стилістична, перекладацька.

Отже, наукова діяльність викладача, що вивчає актуальні проблеми в галузі китаєзнавства, перекладознавства, лінгвістики та літературознавства, є неодмінною умовою професійного розвитку, науковий пошук у галузі психолого-педагогічних наук дозволяє обирати все більш актуальні методи, прийоми та підходи до організації навчальних занять. Усе це дозволяє викладачеві впевнено почуватися під час занять та відповідати на всі питання студентів. Жарти, дружні розмови китайською мовою на початку або під час

невеличких перерв на занятті допомагають студентам трошки розслабитись, переключитись, а також звикати до сприйняття текстів китайською мовою, розвивають навички аудіювання та говоріння, що є невід'ємними компонентами вивчення мов і перекладацької діяльності, особливо це стосується складної тонової китайської мови, що вирізняється здебільшого короткими словами та висловами, багатозначністю слів та омонімами. Синоніми також варті особливої уваги, адже є деякі слова, що в українській мові вживаються більш вільно, а в китайській мають чітку сферу вживання, наприклад, слова 给 gěi 'давати' (розмовний стиль), та 给予 jǔyǔ 'забезпечувати' (офіційно-діловий стиль; трапляється також у науковому, адже належить до лексики книжного вжитку). Перший ієрогліф обох слів пишеться однаково, але має різне прочитання і вживається в різних стилях мовлення. Неточність уживання може призвести до непорозуміння між учасниками комунікації або навіть зробити текст перекладу в іншому стилі, тобто порушиться стильова змістова тексту, що може спричинити порушення однієї з головних вимог перекладу – еквівалентності. Зазначимо, що еквівалентність – це відповідність змісту тексту вихідної мови змісту тексту мови перекладу, включаючи лексичне наповнення, а найголовніше відповідність особливостям певного функціонального стилю. Простіше кажучи, текст перекладу не може бути зроблений іншим функціональним стилем від оригінального тексту (термін та визначення, а також роз'яснення зроблено автором згідно з аналізом теоретичних джерел).

Утілення ідей позитивного китайського досвіду організації підготовки перекладачів китайської мови в умовах концепції менеджменту щастя в Україні вимагає від організаторів, передусім викладачів, цілісного підходу до викладання основних дисциплін, а також добору індивідуальних та групових методів роботи з початківцями, що вивчають китайську мову, так, щоб не порушувати принципи свободи вибору. На наш погляд, важливо давати вибір учасників групових проєктів самим студентам; згідно з їхніми інтересами, надавати перелік тем для самостійного опрацювання, а також не забороняти студентам виконувати групові завдання самостійно у випадках, коли студенти виявляють таке бажання. Перегляд відео, що підходять під тематику завдань або містять граматичні та лексичні одиниці, що мають бути закріплені, також позитивно впливає на процес навчання, адже приблизно через місяць навчання у студентів з'являється можливість перевірити власні перекладацькі вміння на автентичному інтерактивному матеріалі. Головною вимогою до відео є невелика кількість нових слів, а також стандартне, чітке мовлення доповідача, цікавий інформативний контент, який дозволить не тільки закріпити набуті вміння, навички та знання, а й розширити знання про

культуру, літературу та побут китайців. Поступове збільшення незнайомих слів у текстах, ускладнення самих текстів, використання матеріалу різних стилів мовлення з відповідними стилістичними прийомами та сталими висловами дозволить розвивати також стилістичну компетентність здобувачів освіти, а помірна складність матеріалу стимулюватиме мотивацію та заохочуватиме студентів до більш плідного навчання як в аудиторії, так і поза нею, при цьому успіхи викликатимуть позитивні емоції. Натомість виправлення помилок та конструктивна критика студента не порушують принципів концепції менеджменту щастя. Зазначимо, що відсутність контролю перешкоджатиме об'єктивному оцінюванню й може знищити мотивацію: немає оцінок – немає сенсу старатись, але робити зауваження та виправлення викладач має спокійно, дочекавшись закінчення висловлювання студента. На наш погляд, краще дати студентові 1–2 хвилини на самостійне виправлення, при цьому натякаючи на ті пункти, які варто переглянути. Якщо студент не зміг самостійно виправити свої помилки, потрібно максимально тактовно вказати на них, додатково навести подібні приклади і за потреби повторити матеріал.

Індивідуальна робота студентів і концепція менеджменту щастя. Найкращий варіант індивідуальної роботи початківця, що вивчає китайську мову за спеціальністю "Переклад", переклад з китайської на українську мову невеликих за обсягом текстів розмовного або літературно-художнього стилю. Особливо помічними стануть короткі адаптовані або сучасні художні оповідання: під час перекладу майбутній перекладач працюватиме зі словником, щоб дізнатися про значення незнайомих слів, що активізуватиме потенційний та пасивний словниковий запас, тобто розвиватиме лексичну компетентність; на китайськомовному автентичному матеріалі майбутній перекладач ознайомиться з граматичними та синтаксичними структурами, що тренуватиме граматичну та перекладацьку компетентність та дозволить закріпити деякі структури в активному запасі. Наступним позитивним фактором буде ознайомлення із жанровими особливостями тексту, цікавими висловами, стилістичними фігурами та тропами, що сприятиме формуванню стилістичної компетентності та отриманню практичного досвіду перекладача. Літературно-художні тексти китайської мови вирізняються багатством сталих висловів, стилістичних прийомів, часто безеквівалентних в українській мові, їхній переклад часто спричиняє труднощі, вимагає креативності, а також тренує перекладацьку інтуїцію, що з подальшим навчанням продовжує розвиватись і дає студентові відчуття впевненості в собі і своїх уміннях. Викладач надає консультації, натякаючи допомагає студентові розкрити сутність і значення пунктів, які перекладено неправильно або неточно. Підсумком може слугувати список "перлів", так

званих поширених кумедних помилок, які викладач оформлює креативно й до яких дає доступ усім студентам для уникнення ними помилок під час виконання наступних завдань. Як правило, саме кумедні адаптації помилок запам'ятовуються надовго і дозволяють студентам зрозуміти прогалини у своїх знаннях без довгої роботи над помилками. Цікавим прикладом може бути слово 马上 mǎshàng, що, написане разом, перекладається 'швидко', а написане окремо 马 mǎ 'кінь', 上 shàng 'вгору', перекладено студенткою в контексті "...а після цього кінь швидко піднявся вгору...", хоча про жодного коня в тексті не йшлося.

Отже, концепція менеджменту щастя передбачає створення позитивної атмосфери на заняттях із китайської мови, використання різних методів, прийомів та технологій організації навчального процесу. Формування, розвиток та удосконалення необхідних для професії перекладача навичок має відбуватись із урахуванням індивідуальних потреб кожного студента, а також викликати позитивні емоції й бажання продовжувати навчання та практику перекладу. Зазначимо, що майже неможливо забезпечити таку атмосферу на заняттях, якщо вибір китайської мови був зумовлений тиском зі боку інших осіб, а не особистим вибором учасника освітнього процесу, адже свобода вибору є центром цієї концепції; креативність викладача може вплинути на бажання студента вчитися, але без тиску, а через поступове навіювання, що може дати студентам добре володіння китайською мовою, наскільки позитивно на них уплине вивчення китайської мови, культури, писемності та літератури. Зазначимо, що ієрогліфічна писемність та її каліграфія, на думку багатьох учених, дозволяє боротися зі стресом, а читання літературних творів в оригіналі не тільки розважає, а й дозволяє розширити власні горизонти, знання про особливості картини світу однієї з наймогутніших держав східного світу, уміння зрозуміти автентичні джерела наукового характеру робить вирішення цікавої наукової проблеми швидкою та більш обґрунтованою.

Перспективами подальших розвідок є докладний аналіз ідей концепції менеджменту щастя в підготовці студентів-китайознавців та створення методичних вказівок утілення позитивних ідей концепції менеджменту щастя в підготовці студентів-перекладачів китайської мови високого рівня під час викладання професійно-орієнтованих та перекладознавчих курсів, а також вивчення позитивного впливу організації навчання майбутніх китайознавців у рамках концепції менеджменту щастя на формування освітньої стратегії здобувачів освіти бакалаврського та магістерського рівнів.

Конфлікт інтересів

Автор не має потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Huan, W. (2016). On the Training Model of China's Local Normal University Students during the Transitional Period from the Perspective of Happiness Management. DOI:10.13189/ujer.2016.040320.
- Wan, Z. H., Wong, S. L. (2013). As an infused or a separated theme? Chinese science teacher educators – conceptions of incorporating Nature of Science instruction in the courses of training pre-service science teachers. *Science Education International*, 24 (1), 33–62.
- Pu, D. (2009b). The Evolution of Humanity in Theories of Management and Interpretation of Happiness Management. *Journal of Dalian University of Technology (Social Sciences)*, 3, 56–60.
- 陈,光磊(2020). 对外汉语的语用修辞教学. <https://wenku.baidu.com/view/89549c284b73f242336c5f2f.html? wkts =1694953492505>
- 李,建华 (2010). 个性化教育应该成为教育主流. URL: <http://www.sina.com.cn>
- 林(2023). 大学生幸福感的影响因素及提升策略 <http://www.l.hrbust.edu.cn/baokan/sizheng/showqikan.asp?id=1961>
- 詹, 文喜 (2024). 新时代大学生幸福观教育研究. *社会科学前沿*, 2024, 13(6), 448-452

REFERENCES

- Huan, W. (2016). On the Training Model of China's Local Normal University Students during the Transitional Period from the Perspective of Happiness Management. DOI:10.13189/ujer.2016.040320.
- Wan, Z. H., Wong, S. L. (2013). As an infused or a separated theme? Chinese science teacher educators – conceptions of incorporating Nature of Science instruction in the courses of training pre-service science teachers. *Science Education International*, 24 (1), 33–62.
- Pu, D. (2009b). The Evolution of Humanity in Theories of Management and Interpretation of Happiness Management. *Journal of Dalian University of Technology (Social Sciences)*, 3, 56–60.
- Zhan, Wenxi (2024). Research on Happiness View Education of College Students in the New Era. *Advances in Social Sciences*, 2024, 13(6), 448–452
- 陈,光磊. 对外汉语的语用修辞教学. <https://wenku.baidu.com/view/89549c284b73f242336c5f2f.html? wkts =1694953492505>
- 李,建华 (2010). 个性化教育应该成为教育主流. URL: <http://www.sina.com.cn>
- 大学生幸福感的影响因素及提升策略
URL: <http://www.l.hrbust.edu.cn/baokan/sizheng/showqikan.asp?id=1961>
- 詹, 文喜 (2024). 新时代大学生幸福观教育研究. *社会科学前沿*, 2024, 13(6), 448-452

Дата надходження до редакції 30.05.2025 р.

Ухвалено до друку 18.06.2025 р.

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)